Dit artikel presenteert de resultaten van een project over de ervaringen van beginnende wiskunde leraren binnen hybride Professionele Leergemeenschappen (PLGs). De hybride PLGs geven aan lerarenopleiders de kans om de universitaire leerstof voor het plannen en reflecteren van wiskundelessen te integreren met het leren lesgeven tijdens de stage.

In hybride PLGs worden lessen gezamenlijk geobserveerd door de lessen te streamen met MS-teams. Op deze manier kunnen beginnende leraren samen lessen plannen, uitvoeren, observeren en erop reflecteren, ongeacht op welke school ze geplaatst zijn. Ze worden daarbij ondersteund door een didactisch expert en, indien mogelijk, de ervaren stagebegeleider van de school. Het is gebleken dat deze mix van expertise cruciaal is voor een kritische reflectie.

Door het vak heen werkten de toekomstige leraren in kleine groepjes. Voorlopige resultaten tonen aan dat de samenwerking in PLGs mogelijkheid biedt aan de beginnende leraren om met verschillende perspectieven te komen, deze aan elkaar uit te leggen en feedback te geven aan elkaars voorstellen. Door hun gezamenlijke lesvoorbereiding zijn de beginnende leraren ook in staat kritieke momenten in de geobserveerde les te herkennen en te reflecteren op hun handelen in deze momenten.

83. Het Kompas voor Verbindend Gezag 354

Marjon de Boer-Bruggink, Iselinge Hogeschool

Pedagogisch handelen / Verbindend Gezag / Basisonderwijs

Op Iselinge Hogeschool wordt binnen de Academische Werkplaats (samen) ontwerpgericht onderzoek (McKenney & Reeves, 2009) gedaan door derdejaars pabostudenten, werkveldleden en docent-onderzoekers. Eén van de onderzoeksthema's is Verbindend Gezag (Bom & Wiebenga, 2017). Verbindend Gezag kent twee basisattitudes: je gaat de strijd niet aan met een kind om 'te winnen' én vanuit de overtuiging dat je een ander niet kunt controleren, ben je gericht op je eigen gedrag. Hiermee ligt de nadruk op het pedagogisch handelen van de onderwijsprofessional, waarbij vijf pijlers worden onderscheiden: 1) aanwezigheid, 2) de-escalatie, 3) (herstel van) relatie, 4) steun en 5) verzet.

Recent onderzoek heeft het Kompas voor Verbindend Gezag opgeleverd (www.iselinge.nl/hetkompas) dat alledaags, concreet gedrag van professionals beschrijft. Het Kompas is geen recept of een trukendoos. Het Kompas is wél een hulpmiddel om (samen) op koers te blijven en kan gebruikt worden als reflectietool voor leraren basisonderwijs (in opleiding) en als onderzoeksinstrument voor pabostudenten én docent-onderzoekers.

Deze bijdrage gaat in op een grootschalige, kwantiatieve studie binnen het partnerschap 'Opleiden in school Oost Gelderland'. Het doel was om te onderzoeken of de vijf pijlers van Verbindend Gezag empirisch te onderscheiden zijn én hoe professionals hierop scoren.

117. Co-creatie als tool om tot een gemeenschappelijke taal op vlak van inclusie en diversiteit te komen 357

Elke Emmers, Liesbet Saenen, Iris Decabooter, Uhasselt; Reinhilde Pulinx UCLL Leuven

Inclusief onderwijs / arts based methods

Het streven naar kwaliteitsvol inclusief hoger onderwijs in een steeds meer diverse samenleving staat hoog op de agenda: het realiseren van diverse in-, door- en uitstroom; afstemming tussen de leeromgeving en de onderwijsbehoeften van alle studenten, en het kritisch evalueren van het curriculum. Docenten spelen hierin een cruciale rol, in de klas en in samenwerking met andere professionals zoals studentenbegeleiders, onthaal- en beleidsmedewerkers. Hoewel iedereen overtuigd is van het belang van kwaliteitsvol inclusief HO, beschikken we niet over een gemeenschappelijk taal om over inclusie te spreken: wat bedoelen we met inclusie en hoe verhoudt dit zich tot diversiteit? Wat is diversiteit in de enge en in de brede zin? In deze workshop zetten we eerste stappen richting een gedeeld kader. We gebruiken arts-based methodieken om concepten over inclusie en diversiteit scherp te stellen. Dit kan transformerende denkwijzen genereren en

zinvolle veranderingen of conceptualiseringen van taal of informatie bevorderen. In de context van inclusief HO houdt dit in dat nieuwe concepten ter tafel worden gebracht via de methode 'Predict Future Headlines'.

118. Leraren opleiden in Blended STEM 359

Katrien Vyvey, Renaat Frans, UC Leuven-Limburg; Iris Stiers, Jo Tondeur, Liesbeth Noppen, Vrije Universiteit Brussel; Ronny Merken, Zino Boisdenghien, STEM-steunpunt-Brussel; Ilse Ooghe, Brightlab

STEM / blended / praktijkonderzoek

Interdisciplinair STEM-onderwijs is projectmatig onderwijs waarbij wetenschappen, techniek en wiskunde met elkaar verbonden worden en onderzoeken en ontwerpen centraal staan. In Nederland zetten een aantal scholen in op bèta-technisch projectonderwijs (bv. Technasia). In Vlaanderen krijgen alle leerlingen in mindere of meerdere mate STEM-onderwijs.

We brengen verslag uit van het project 'Blended STEM-didactiek onderzocht'. Daarin werken een Vlaamse hogeschool en een universitaire lerarenopleiding samen met scholen om een kwaliteitsvolle blended STEM-didactiek te realiseren en te laten indalen in de lerarenopleiding.

In deze sessie gaan we in op de volgende onderzoeksvragen:

Hoe kan men een vakdidactiek STEM concreet gestalte geven in de lerarenopleiding?

Hoe kan men blended learning inzetten in een goede vakdidactiek STEM?

Hoe kan men ontwikkelende en onderzoekende Teacher Design Teams inzetten om (student)leraren op te leiden en na te scholen in blended STEM?

Hoe kan een leraar zijn/haar eigen blended STEM-praktijk in de klas onderzoeken?

We vertrekken van het Vak3dactisch model dat een uitbreiding is van het PCK-model van Shulman en het SQD-model dat effectieve leerstrategieën in de lerarenopleiding beschrijft om deze vragen te beantwoorden. Deze algemene modellen uit de literatuur resulteren in het LOB-STEM-model voor blended STEM dat een praktische tool wil zijn voor lerarenopleiders.

125. Leren stimuleren van professionele groei van leraren (in opleiding) door 2e orde leraren 361

Loes van Wessum, Hogeschool Windesheim; Elly Loman, Hyperion Lyceum & Voortgezet Onderwijs van Amsterdam; Karin Kwant, Prisma

Professionele groei / boundary crossing / 2e orde leraar

Lerarenopleiders en schoolleiders zijn beiden tweede orde leraar. Ze zijn leraar van leraren en kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het stimuleren van de professionele groei van leraren (in opleiding). Schoolleiders zijn (mede-) verantwoordelijk voor de initiële en doorgaande ontwikkeling van leraren. In een lerend netwerk kunnen schoolleiders en lerarenopleiders ervaringen uitwisselen over de wijze waarop zij bijdragen aan de professionele ontwikkeling van leraren (in opleiding) en samen professionaliseringsmogelijkheden voor hen ontwikkelen. Door te reflecteren ervaren tweede orde leraren welke professionaliseringsmogelijkheden binnen het lerend netwerk bijdragen aan hun eigen ontwikkeling als tweede orde leraar. Zij kunnen deze ervaringen ook benutten voor het ontwikkelen van professionaliseringsmogelijkheden voor leraren (in opleiding) en kunnen voorbeeldgedrag laten zien.

Deelnemende schoolleiders aan twee verschillende netwerken presenteren over hun ervaringen. De procesbegeleider en onderzoeker van de netwerken geeft een korte theoretische toelichting over het stimuleren van professionele groei van leraren (in opleiding). We gaan in gesprek met de deelnemers en verkennen de belangstelling voor het starten van lerende netwerken waarin schoolleiders en lerarenopleiders samenwerken aan en samen onderzoek doen naar het stimuleren van professionele groei van leraren (in opleiding).